

Rigsombudsmanden på Færøerne

Tórshavn, den 3. august 2017

J.nr. 2015-651 - Imj

**Sammenligning af oversættelser af Lagtings sag nr. 140/2009 og
forslag til Færøernes Forfatning fremlagt i offentlig høring den 29. juli 2017¹**

Lagtings sag nr. 140/2009	Forslag til Færøernes Forfatning fremlagt i offentlig høring den 29. juli 2017
<p style="text-align: center;">Forslag til lagtingslov om Færøernes Forfatning</p> <p style="text-align: center;">Færøernes Forfatning</p> <p>Præambel Vi, Færøernes folk, vedtager denne forfatning. Den er fundamentet under vores styre, som skal sikre frihed, sikkerhed og trivsel.</p> <p>Vi byggede landet i fordums tid og indrettede os med ting, love, rettigheder og pligter.</p> <p>Vi har holdt ting til denne dag og indrettet os efter vore behov over hele landet.</p> <p>Færøerne har i århundreder samarbejdet med andre lande og riger. Intet kan dog kvæle landets uafhængighed eller vores selvbestemmelsesret.</p> <p>Landets egne love omfatter kun dem, som er udarbejdet på rette måde i selve landet efter folkets vilje.</p> <p>Færøerne indrettes efter nutidens behov og efter vores kulturarv med demokrati, myndighed,</p>	<p style="text-align: center;">Forslag til Færøernes Forfatning fremlagt i offentlig høring den 29. juli 2017</p> <p>Præambel Vi, Færøernes folk, vedtager denne forfatning. Den er fundamentet under vores styre, som skal sikre frihed, sikkerhed og trivsel.</p> <p>Vi byggede landet i fordums tid og indrettede os med Lagting, love, rettigheder og pligter.</p> <p>Forfatningen stadfæster, at landets borgere er ophav til al politisk magt i landet, og den indretter Færøerne efter nutidens behov med demokrati, myndighed, rettigheder og pligter.</p> <p>Forfatningen sætter ikke eksisterende forfatningsretlige overenskomster og internationale aftaler ud af kraft, men stadfæster, at det færøske folk har selvbestemmelsesret og fuld ret til at opsigse disse.</p> <p>Ingen lov kan sættes i kraft for Færøerne uden Lagtingets samtykke.</p>

¹ I forbindelse med Rigsombuddets oversættelse fra færøsk til dansk af det forslag til en færøsk forfatning, der blev fremlagt i offentlig høring den 29. juli 2017, har der enkelte steder været tvivl om oversættelsen, idet nogle af de anvendte færøske ord kan have flere betydninger på dansk. Rigsombuddet har ved oversættelsen valgt at lægge sig så ordret op ad den færøske tekst som muligt, ligesom der ved oversættelsen er taget hensyn til den kontekst, hvori ordene er anvendt. Oversættelsen er tillige vanskeliggjort af, at der ikke er lovbemærkninger.

Ændringerne i det nye forfatningsforslag i forhold til forslaget fremsat i 2010 (lagtings sag nr. 140/2009) er markeret med gult.

I forbindelse med oversættelsen af det nye forfatningsforslag er der tillige foretaget enkelte redaktionelle ændringer i oversættelsen af forslaget fremsat i 2010. Disse ændringer er markeret med rød skrift.

I det nye forfatningsforslag er man gået bort fra at anvende ordene "landsstyremænd" og "lagtingsmænd" for i stedet at anvende de kønsneutrale ord "landsstyrefolk" og "lagtingsfolk". I oversættelsen er det valgt at anvende ordene "landsstyremedlemmer" og "lagtingsmedlemmer". Ligeledes har man i det nye forfatningsforslags §29, (2) anvendt det færøske kønsneutrale ord "domsfólk". I oversættelsen er "domsmænd" dog bibeholdt.

rettigheder og pligter.

Alle love og sædvaner skal respektere denne forfatning. Ingen lov eller sædvane må antages at gælde, blot fordi den er ældre end denne forfatning eller har været anvendt i lang tid.

Første del – Forfatning

§ 1. Folket og landet

- (1) Færøerne er et land, færinger er en nation og al magt i landet ligger hos Færøernes folk.
- (2) Færøerne har ifølge aftaler samarbejdet med andre lande og kan fremdeles samarbejde med andre lande ifølge overenskomst.
- (3) Såfremt det besluttes at afgive magt til unionsinstitutioner, som ellers tilkommer landets myndigheder, skal dette være klart belyst i en international overenskomst. Lagtinget skal vedtage en sådan overenskomst, inden folket tager endelig afgørelse ved en folkeafstemning mindst et halvt år og højst et år senere.
- (4) Ethvert unionssamarbejde kan opsiges på samme måde, hvor folket ved en folkeafstemning skal tage endelig afgørelse mindst et halvt år efter og højst et år efter at Lagtinget har taget stilling. Almindeligt flertal gælder.

§ 2. Magtfordeling

- (1) Færøerne er et land med demokrati. Folket udøver sin magt gennem Lagtinget, Færøernes landsstyre og domstole.
- (2) Lagtinget vedtager landets love, landsstyret stadfæster og administrerer lovene og domstolene dømmer i henhold til lovene. Lagting, landsstyre og domstole skal holde sig indenfor sine magtbeføjelser og bemyndigelser.

Første del – Forfatning

§ 1. Folket og landet

- (1) Færøerne er et land, færinger er en nation og al magt i landet ligger hos Færøernes folk.
- (2) Færøerne har ifølge aftaler samarbejdet med andre lande og kan fremdeles samarbejde med andre lande ifølge overenskomst.
- (3) Såfremt det besluttes at afgive magt til unionsinstitutioner, som ellers tilkommer landets myndigheder, skal dette være klart belyst i en international overenskomst. Lagtinget skal vedtage en sådan overenskomst, inden folket tager endelig afgørelse ved en folkeafstemning mindst et halvt år og højst et år senere.
- (4) Ethvert unionssamarbejde kan opsiges på samme måde, hvor folket ved en folkeafstemning skal tage endelig afgørelse mindst et halvt år efter og højst et år efter at Lagtinget har taget stilling.

[”Almindeligt flertal gælder” er flyttet til (6)]

(5) Færøerne kan indrette sig som en selvstændig stat. I så fald skal folket ved en folkeafstemning tage endelig afgørelse mindst et halvt år efter og højst et år efter at Lagtinget har taget stilling.

(6) Når forslaget lægges til folkeafstemning, skal mindst 50% af dem, som har valgt, afgive stemme, for at resultatet skal blive gyldigt. Almindeligt flertal gælder.

§ 2. Magtfordeling

- (1) Færøerne er et land med demokrati. Folket udøver sin magt gennem Lagting, landsstyre og domstole.
- (2) Lagtinget vedtager forslag til love, lagmanden stadfæster love, landsstyret administrerer lovene og domstolene dømmer i henhold til lovene. Lagting, landsstyre og domstole skal holde sig indenfor sine magtbeføjelser og bemyndigelser.

(3) Lagtinget er folkevalgt.

§ 3. Retfærdighed

(1) Forfatningen er bygget på magtfordeling og myndighed. Foruden rettigheder fastsat i denne forfatning, beskytter den andre indlysende rettigheder.

§ 4. Symboler og sprog

- (1) Færøerne har flag, nationalsang og våbenskjold.
 (2) Færøsk er nationalsprog og offentligt sprog.

Anden del – Rettigheder og pligter

§ 5. Rettigheder og deres beskyttelse

- (1) Rettigheder kan kun begrænses ved lov og i overensstemmelse med denne forfatning.
 (2) Rettigheder kan knyttes til statsborgerskab eller bopæl.
 (3) Landets myndigheder skal altid beskytte rettighederne hos landets borgere.

§ 6. Pligter

- (1) Alle skal respektere denne forfatning og de love, pligter og rettigheder, som udfærdiges i overensstemmelse med den.
 (2) Alle bør respektere landets arv og ressourcer samt andres rettigheder.

§ 7. Ligestilling

- (1) Alle mennesker er ligestillede uanset køn, særkende eller afvigelse.
 (2) Ingen forskel må være tilfældig, uretfærdig eller nedværdigende.

§ 8. Liv og sikkerhed

- (1) Alle har ret til liv og sikkerhed.
 (2) Ingen kan straffes eller behandles nådesløst eller uværdigt.
 (3) Dødsstraf kan ikke fastsættes.

§ 9. Personlig frihed

- (1) Alle er franke og frie og beskyttet mod overgreb.
 (2) Frihedsberøvelse kan kun ske ved lov. Afgørelse i henhold til en sådan lov kan forelægges for en dommer.

(3) Lagtinget er folkevalgt.

§ 3. Retfærdighed

(1) Forfatningen er bygget på magtfordeling og myndighed. Foruden rettigheder fastsat i denne forfatning, beskytter den andre indlysende **borgerrettigheder.**

§ 4. Symboler og sprog

- (1) Færøerne har **eget** flag, **eget våbenskjold** og **egen nationalsang.**
 (2) Færøsk er nationalsprog og offentligt sprog.

Anden del – Rettigheder og pligter

§ 5. Rettigheder og beskyttelse [”deres” udgår]

- (1) Rettigheder kan kun begrænses ved lov og i overensstemmelse med denne forfatning.
 (2) Rettigheder kan knyttes til statsborgerskab eller bopæl.
 (3) Landets myndigheder skal altid beskytte rettighederne hos landets borgere.

§ 6. Pligter

- (1) Alle skal respektere denne forfatning og de love, **de** pligter og **de** rettigheder, som udfærdiges i overensstemmelse med den.
 (2) Alle bør respektere landets arv og ressourcer samt andres rettigheder.

§ 7. Ligestilling

- (1) Alle mennesker er ligestillede uanset køn, særkende eller afvigelse.
 (2) Ingen forskel må være tilfældig, uretfærdig eller nedværdigende.

§ 8. Liv og sikkerhed

- (1) Alle har ret til liv og sikkerhed.
 (2) Ingen kan **behandles eller straffes** nådesløst eller uværdigt.
 (3) Dødsstraf kan ikke fastsættes.

§ 9. Personlig frihed

- (1) Alle er franke og frie og beskyttet mod overgreb.
 (2) Frihedsberøvelse kan kun ske ved lov. Afgørelse i henhold til en sådan lov kan forelægges for en dommer.

(3) Bliver nogen arresteret for en forbrydelse, skal vedkommende stilles for en dommer inden 24 timer. Kun en dommer kan stadfæste eller forlænge arrestation.

(4) En dommer kan pålægge længere varetægt, dog højst i fire måneder, og kun såfremt der forventes en længere straf. Dommeren kan dog i helt særlige tilfælde pålægge varetægt længere end **fire** måneder.

(5) En dommer kan i ("**helt**" **slettes**) særlige tilfælde pålægge varetægt i isolation eller delvis isolation, dog højst i to måneder.

§ 10. Boliger og kommunikation

(1) Boliger, ejendom og al privat kommunikation er beskyttet mod indgreb.

(2) Er det ifølge lov og landets tarv nødvendigt at udføre ransagelser, beslaglæggelse eller at udøve andre indgreb, skal en dommer i en retskendelse afgøre, om det er lovligt. Er det umuligt inden indgrebet, skal retskendelsen afsiges **efterfølgende**.

§ 11. Ejendomsret

(1) Al ejendom og alle rettigheder er beskyttet mod overgreb.

(2) En offentlig myndighed kan efter procedure i lov tage rådighed over privat ejendom eller rettighed. En sådan lov skal vedtages af to tredjedele af tingmændene, og ekspropriationen skal ske ved nødvendige og påtvingende offentlige behov.

(3) For sådanne ekspropriationer skal der gives fuldstændig erstatning.

§ 12. Trosfrihed

(1) Alle har ret til at tro og udøve sin tro.

(2) Den kristne tro kan tildeles særlige privilegier, dog uden at krænke andre opfattelser.

(3) Folkekirken ejer sin andel efter gammel sædvane.

§ 13. Valgret

(1) Valg til Lagting, kommunalbestyrelser og folkeafstemninger afholdes ved offentlige, hemmelige og direkte valg. Det fastsættes ved lov, hvem der er valgbar, og hvem der har valgret.

(3) Bliver nogen arresteret for en forbrydelse, skal vedkommende stilles for en dommer inden 24 timer. Kun en dommer kan stadfæste eller forlænge arrestation.

(4) En dommer kan pålægge længere varetægt, dog højst i fire måneder, og kun såfremt der forventes en længere straf. Dommeren kan dog i helt særlige tilfælde pålægge varetægt længere end fire måneder.

(5) En dommer kan i særlige tilfælde pålægge varetægt i isolation eller delvis isolation, dog højst i to måneder. **En dommer kan dog i helt særlige tilfælde pålægge varetægt i isolation eller i delvis isolation i længere tid end to måneder.**

§ 10. Boliger og kommunikation

(1) Boliger, ejendom og al privat kommunikation er beskyttet mod indgreb.

(2) Er det ifølge lov og landets tarv nødvendigt at udføre ransagelser, beslaglæggelse eller at udøve andre indgreb, skal en dommer i en retskendelse afgøre, om det er lovligt. **Kan retskendelse ikke afsiges inden indgrebet, skal den afsiges efterfølgende.**

§ 11. Ejendomsret

(1) **Ejendomsretten er ukrænkelig.**

(2) En offentlig myndighed kan efter procedure i lov tage rådighed over privat ejendom eller rettighed. En sådan lov skal vedtages af to tredjedele af **lagttingsmedlemmerne**, og ekspropriationen skal ske ved nødvendige og påtvingende offentlige behov.

(3) For sådanne ekspropriationer skal der gives fuldstændig erstatning.

§ 12. Trosfrihed

(1) Alle har ret til at tro og **til at** udøve sin tro.

(2) Den kristne tro kan tildeles særlige privilegier, dog uden at krænke andre opfattelser.

(3) Folkekirken ejer sin andel efter gammel sædvane.

§ 13. Valgret

(1) Valg til Lagting **og kommunalbestyrelser** afholdes ved offentlige, hemmelige og direkte valg. **Det samme gælder ved folkeafstemninger.** Det fastsættes ved lov, hvem der er valgbar, og hvem der har valgret. **Bestemmelser om**

<p>§ 14. Ytringsfrihed (1) Enhver har ret til under ansvar at have og fremføre sine synspunkter. (2) På samme måde har alle ret til at deltage i kommunikation og modtage oplysning.</p> <p>§ 15. Foreningsfrihed (1) Alle har ret til at samles i foreninger og sammenslutninger til ethvert formål. (2) Foreninger og sammenslutninger kan ophæves, såfremt hensyn til sikkerhed, fred, lov og orden kræver det.</p> <p>§ 16. Forsamlingsfrihed (1) Alle har ret til at forsamles på et offentligt sted, såfremt dette ikke bryder sikkerhed, fred, lov og orden.</p> <p>§ 17. Erhverv og arbejde (1) Alle har lige ret til at drive erhverv og handel. (2) Alle har lige ret til at arbejde.</p> <p>§ 18. Skole (1) Alle har lige ret til undervisning. Alle har pligt til at modtage undervisning i barne- og ungdomsårene. (2) Forældre kan selv påtage sig ansvar for børnenes undervisning, men kvaliteten skal være på samme niveau, som det offentlige tilbyder.</p> <p>§ 19. Social sikkerhed (1) Enhver har ret til værdige forhold. (2) Landet skal sørge for, at alle får en værdig alderdom. (3) Den, der hverken kan få egen virksomhed eller lønnet arbejde, bør få offentlig støtte og bistand.</p> <p>§ 20. Familie (1) Landet skal sikre familien gode forhold. (2) Børn har ret til en opvækst under sikre og gode forhold.</p> <p>§ 21. Fangstrettigheder [Ændret fra "Indtægtsrettigheder"] (1) Enhver har ret til at bringe fangst til huse. (2) Når mænd driver hvaler på land, da skal det meste være drabspart eller hjemmepart.</p>	<p>valgbarhed og valgret træder i kraft efter næste lagtingsvalg.</p> <p>§ 14. Ytringsfrihed (1) Enhver har ret til under ansvar at have og fremføre sine synspunkter. (2) På samme måde har alle ret til at deltage i kommunikation og til at modtage oplysning.</p> <p>§ 15. Foreningsfrihed (1) Alle har ret til at samles i foreninger og sammenslutninger til ethvert formål. (2) Foreninger og sammenslutninger kan ophæves ved dom, såfremt hensyn til sikkerhed, og lov og orden kræver det. ["fred" udgår]</p> <p>§ 16. Forsamlingsfrihed (1) Alle har ret til at forsamles på et offentligt sted, såfremt dette ikke bryder med sikkerhed og lov og orden. ["fred" udgår]</p> <p>§ 17. Erhverv og arbejde (1) Alle har lige ret til at drive erhverv og handel. (2) Alle har lige ret til at arbejde.</p> <p>§ 18. Skole (1) Alle har lige ret til undervisning og gratis folkeskole. Alle har pligt til at modtage undervisning i barne- og ungdomsårene. (2) Forældre kan selv påtage sig ansvar for børnenes undervisning, men kvaliteten skal være på samme niveau, som det offentlige tilbyder.</p> <p>§ 19. Social sikkerhed (1) Enhver har ret til værdige forhold. (2) Landet skal sørge for, at alle får en værdig alderdom. (3) Den, der hverken kan få egen virksomhed eller lønnet arbejde, bør få offentlig støtte og bistand.</p> <p>§ 20. Familie (1) Landet skal sikre familien gode forhold. (2) Børn har ret til en opvækst under sikre og gode forhold.</p> <p>§ 21. Fangstrettigheder (1) Enhver har ret til at bringe fangst til huse. (2) flyttes til (4) og omskrives (3) ændres til (2). (4) ændres til (3)]</p>
--	---

(3) Landet skal fastsætte de begrænsninger, som er nødvendige for at sikre dyrestande, fangstrettigheder, bosættelse og naturressourcer.
 (4) Når befolkningen vederlagsfrit selv bringer sig fangst til huse fra havet eller land, skal fangsten være dem fri og ubelagt.

§ 22. Allemandsret

(1) Alle har ret til at færdes og begive sig ud på havet og land, når dette ikke er til gene for folk, fæ og naturen.

§ 23. Odelsjord og landsjord

(1) Planlægges der ved lov at privatisere landsjord, skal den pågældende lov lægges til folkeafstemning mindst et halvt år efter – og højst et år efter, at Lagtinget har vedtaget den.
 (2) Tinget kan fastsætte regler om odelsjordens størrelse.

§ 24. Ressourcer og miljø

(1) Myndighederne varetager landets ressourcer.
 (2) Når der udvindes af landets ressourcer, skal landet enten kræve vederlag eller sikre erhvervsret til alle.
 (3) Mangfoldigheden på land og på landets søterritorium, som ikke er i privat eje, er folkets ressourcer og ejendom.
 (4) Landet sikrer, at både offentlige og private ressourcer i landet forvaltes på en selv bærende måde med respekt for miljøet.

Tredje del – Forvaltning

§ 25. Forvaltningsmæssige rettigheder

(1) Alle har ret til en forvaltning, som bygger på lov, god forvaltningsskik, åbenhed og gennemsigtige procedurer.
 (2) Alle forvaltningsmæssige afgørelser skal være sagligt begrundet, og alle vurderinger og begrundelser af betydning skal være dokumenteret.
 (3) Når en offentlig institution eller myndighed træffer en forvaltningsmæssig afgørelse, som går imod borgerens interesser, skal han have en

(2) Landet skal fastsætte de begrænsninger, som er nødvendige for at sikre dyrestande, fangstrettigheder, bosættelse og naturressourcer.
 (3) Når befolkningen vederlagsfrit selv eller i fællesskab, bringer sig fangst til huse fra havet eller land, skal fangsten være dem fri og ubelagt.
 (4) Når der er grindefangst, skal det meste fordeles i drabspart eller hjemmepart.

§ 22. Allemandsret

(1) Landets befolkning har ret til at færdes på havet og i udmarken, når dette ikke er til gene for folk, fæ eller naturen.

§ 23. Odelsjord og landsjord

(1) Skal landsjord eller en stor del af den privatiseres ved lov, skal den pågældende lov lægges til folkeafstemning mindst et halvt år og højst et år efter, at Lagtinget har vedtaget den.
 (2) Regler om odelsjordens størrelse kan fastsættes ved lov.

§ 24. Ressourcer og miljø

(1) Myndighederne varetager landets ressourcer.
 (2) Landet ejer alle ressourcerne på land, som ikke er i privat eje, og alle havets ressourcer.
 (3) Når der udvindes af landets ressourcer, skal landet enten kræve vederlag eller sikre erhvervsret til alle.
 [(2) ændres til (3). (3) omskrives i (2)]
 (4) Landet sikrer, at offentlige og private ressourcer i landet forvaltes på en selv bærende måde med respekt for miljøet.
 [”både”udgår”]

Tredje del – Forvaltning

§ 25. Forvaltningsmæssige rettigheder

(1) Al forvaltning skal bygge på lov, god forvaltningsskik, åbenhed og gennemsigtige procedurer.
 (2) Alle forvaltningsmæssige afgørelser skal være sagligt begrundet, og alle vurderinger og begrundelser af betydning skal være dokumenteret.
 (3) Når en offentlig institution eller myndighed træffer en forvaltningsmæssig afgørelse, som går imod borgerens interesser, skal han have en

skriftlig begrundelse.

(4) Forvaltningsmæssige rettigheder og procedurer skal fastsættes i lov, som bl.a. skal fastsætte ret til indsigt i offentlige forhold, egne forhold og afgørelsessager, ret til at forelægge en forvaltningsafgørelse for et uvildigt **ankenævn** eller domstol, ret til høring om afgørelser og forordninger; ret til at lade andre repræsentere én i offentlige sager, og krav om habilitet i forvaltningen.

§ 26. Kommuner

(1) Færøerne er inddelt i kommuner under landets tilsyn. Lagtinget fastsætter i hvilken udstrækning kommunerne kan gældsættes ved optagelse af lån, pant **og** på anden måde.
 (2) Kommunalbestyrelserne er ifølge lov folkevalgte og regulerer forholdene på stedet.
 (3) Kommunerne kan med hjemmel i lov pålignende skat for at finansiere de opgaver, som de er pålagt.

Fjerde del – Den dømmende magt

§ 27. Organisation

(1) Den dømmende magt er hos uvildige domstole, som organiseres ved lov. **Rettergangen** er offentlig og organiseret med mindst to retlige instanser. **Rettergangen** kan dog **være lukket**, såfremt særlige forhold påkræver det.
 (2) En dommer skal i sit embede alene rette sig efter loven. En dommer kan kun afsættes fra sit embede, når han har nået gældende pensionsalder, hvis en omorganisering af domstolene medfører, at han flyttes i andet embede, eller ved dom.
 (3) Regler om dommers udnævnelse og deres ansættelsesforhold fastsættes i lov.

§ 28. Sigtelse og anklage

(1) Sigtelse og tiltale kan alene fremsættes med hjemmel i lov.
 (2) Ingen kan straffes uden direkte hjemmel i lov.

§ 29. Lægfolk i retsplejen

(1) Nævninge skal dømmes i alvorlige straffesager.

skriftlig begrundelse.

(4) Forvaltningsmæssige rettigheder og procedurer skal fastsættes i lov, som bl.a. skal fastsætte krav om **habilitet i forvaltningen**, ret til indsigt i offentlige forhold, egne forhold og afgørelsessager, ret til at forelægge en forvaltningsafgørelse for et uvildigt **ankenævn** eller domstol, ret til høring om afgørelser og forordninger **og** ret til at lade andre repræsentere én i offentlige sager. ["krav om habilitet i forvaltningen" er flyttet højere op i stykket]

§ 26. Kommuner

(1) Færøerne er inddelt i kommuner under landets tilsyn. Lagtinget fastsætter, **hvor meget** kommunerne kan gældsættes ved optagelse af lån, pant **eller** på anden måde.
 (2) Kommunalbestyrelserne er ifølge lov folkevalgte og regulerer forholdene på stedet.
 (3) Kommunerne kan med hjemmel i lov pålignende skat for at **finansiere sine opgaver**.

Fjerde del – Den dømmende magt

§ 27. Organisation

(1) Den dømmende magt er hos uvildige domstole, som organiseres ved lov. **Rettergangen** er offentlig og organiseret med mindst to retlige instanser. **Rettergangen** kan dog være lukket, såfremt særlige forhold påkræver det.
 (2) En dommer skal i sit embede alene rette sig efter loven. En dommer kan kun afsættes fra sit embede, når han har nået gældende pensionsalder, hvis en omorganisering af domstolene medfører, at han flyttes i andet embede, eller ved dom.
 (3) Regler om dommers udnævnelse og deres ansættelsesforhold fastsættes i lov.

§ 28. Sigtelse og anklage

(1) Sigtelse og tiltale kan alene fremsættes med hjemmel i lov.
 (2) Ingen kan straffes uden direkte hjemmel i lov.

§ 29. Lægfolk i retsplejen

(1) Nævninge skal dømmes i **særligt** alvorlige straffesager.

- (2) I andre straffesager kan domsmænd også dømme sammen med en juridisk dommer.
 (3) Sagkyndige folk kan også deltage som dommere i retssager.

§ 30. Retssager

- (1) Alle har ret til at blive repræsenteret i straffesager eller andre sager, som det offentlige rejser mod dem.
 (2) Ret til sagkyndig repræsentation og fri retsproces skal præciseres i lov.

Femte del – Styrelsesordning

Lagting

§ 31. Bemyndigelser

- (1) På tinge får folket stemme og træffer sine beslutninger.
 (2) Udover lagtingsmænd kan lagmanden og landsstyremænd fremsætte forslag for tinget.
 (3) Lagtingsforslag, som Lagtinget har vedtaget, får lovkraft, når det er stadfæstet af lagmanden og bekendtgjort inden 30 dage efter vedtagelse.

§ 32. Lovgivningsprocedure

- (1) Lovforslag skal behandles i tinget tre gange. Efter anden behandling kan der kun foretages mindre ændringer.
 (2) To tredjedele af tingmændene kan vedtage, at en lov skal gælde med tilbagevirkende kraft, dog kun såfremt loven er begunstigende for borgeren.
 (3) Efter et valg og efter tingsårets afslutning, bortfalder alle fremsatte forslag.
 (4) Lagtinget kan give landsstyremænd bemyndigelse til at fastsætte generelle bestemmelser ved bekendtgørelse.
 (5) Lagtinget kan forelægge spørgsmål til vejledende folkeafstemning.
 (6) En tredjedel af tingmændene kan kræve en lov fremlagt til vejledende folkeafstemning en uge efter, at den er vedtaget. Love angående finans-, løn- og skattemæssige sager og love angående gennemførelse af gældende internationale aftaler kan ikke fremlægges til folkeafstemning.

- (2) I andre straffesager kan domsmænd også dømme sammen med en juridisk dommer.
 (3) Sagkyndige folk kan også deltage sammen med en juridisk dommer i retssager.

§ 30. Retssager

- (1) Alle har ret til at blive repræsenteret i straffesager eller andre sager, som det offentlige rejser mod dem.
 (2) Ret til sagkyndig repræsentation og fri retsproces skal præciseres i lov.

Femte del – Styrelsesordning

Lagting

§ 31. Bemyndigelser

- (1) I Lagtinget får folket stemme og træffer sine beslutninger.
 (2) Udover lagtingsmedlemmer kan lagmanden og landsstyremedlemmer fremsætte forslag for Lagtinget.
 (3) Lovforslag, som Lagtinget har vedtaget, får lovkraft, når det er stadfæstet af lagmanden og bekendtgjort inden 30 dage efter vedtagelse.

§ 32. Lovgivningsprocedure

- (1) Lovforslag skal behandles i Lagtinget tre gange. Efter anden behandling kan der kun foretages mindre ændringer.
 (2) To tredjedele af lagtingsmedlemmerne kan vedtage, at en lov skal gælde med tilbagevirkende kraft, dog kun såfremt loven er begunstigende for borgeren.
 (3) Efter et valg og efter lagtingsårets afslutning, bortfalder alle fremsatte forslag.
 (4) Ved lov kan der gives landsstyremedlemmer bemyndigelse til at fastsætte generelle bestemmelser ved bekendtgørelse.
 (5) Lagtinget kan ved lov lægge spørgsmål til folkeafstemning. ["vejledende "og (6) udgår]

§ 33. Valg

- (1) **Lagtinget har** højst 33 medlemmer.
- (2) Lagtinget fastsætter valgsystemet ved lov.
- (3) Valgbar er enhver, som har valget til Lagtinget.

- (4) Tinget beslutter selv, hvem **der** er retmæssigt valgt.
- (5) Tinget beslutter, om en tingmand, som, efter han er blevet valgt, er dømt for en forbrydelse, der kan medføre mindst fire måneders fængselsstraf, bør sidde i tinget.

§ 34. Valgperiode

- (1) Tinget bliver valgt for fire år ad gangen. Lagmanden udskriver valg.
- (2) Lagmanden kan udskrive valg i utide, men da kan to tredjedele af lagtingsmændene inden 24 timer ændre denne beslutning med et forslag om mistillid til lagmanden.
- (3) Lagtinget kan vedtage, at valg skal ske i utide.
- (4) Det gamle ting bliver siddende, til det nye ting er åbnet.
- (5) Tingformanden åbner det nye ting på den 12. hverdag efter valget.
- (6) Valg skal udskrives mindst fire uger før og højst seks uger før valgdagen.

§ 35. Tingembede

- (1) Tingmænd forvalter deres mandat som et tillidserhverv og er kun bundet af sin overbevisning.
- (2) Tingmændenes og landsstyremændenes honorar og pension fastsættes efter anbefaling fra et særligt udvalg. Ændringer træder i kraft efter næste valg.
- (3) Tingmænd kan ikke indtage betroede stillinger i nævn og råd under landet eller virke som dommere. Udnævnes en tingmand til landsstyremand eller lagmand, tager suppleanten sæde i tinget.

§ 36. Tingformand

- (1) Tinget vælger formand og næstformænd.
- (2) Tingformanden sidder hele valgperioden, medmindre to tredjedele af lagtingsmændene kræver nyvalg af præsidiet.

§ 33. Valg

- (1) Lagtinget har højst 33 **lagtingsmedlemmer.**
- (2) Lagtinget fastsætter valgsystemet ved lov.
- (3) Valgbar er enhver, som har valget til Lagtinget, **medmindre vedkommende er straffet for en handling, som medfører, at vedkommende efter almindelig opfattelse ikke er værdig til at sidde i Lagtinget.**

- (4) **Lagtinget** beslutter selv, hvem der er retmæssigt valgt.
- (5) **Et lagtingsmedlem, som er dømt for en strafbar handling, er ikke uværdig til at sidde i Lagtinget, medmindre vedkommende har fået fire måneders fængselsstraf eller mere, eller forvaringsdom.**

§ 34. Valgperiode

- (1) **Lagtinget** bliver valgt for fire år ad gangen. Lagmanden udskriver valg.
- (2) Lagmanden kan udskrive valg i utide. **["men da kan to tredjedele af lagtingsmændene inden 24 timer ændre denne beslutning med et forslag om mistillid til lagmanden " udgår]**
- (3) Lagtinget kan vedtage, at valg skal ske i utide.
- (4) Det gamle **Lagting** bliver siddende, til det nye **Lagting** er åbnet.
- (5) **Aldersformanden** åbner det nye **Lagting** på den 12. hverdag efter valget.
- (6) Valg skal udskrives mindst fire uger før og højst seks uger før valgdagen.

§ 35. Lagtingsembede

- (1) **Lagtingsmedlemmer** forvalter deres mandat som et tillidserhverv og er kun bundet af sin overbevisning.
- (2) **Lagtingsmedlemmernes og landsstyremedlemmernes honorar og pension fastsættes af et særligt udvalg, som er nedsat i henhold til særlig lov. Ændringer træder i kraft efter næste valg.**
- (3) **Lagtingsmedlemmer** kan ikke indtage betroede stillinger i nævn og råd under landet eller virke som dommere. Udnævnes et **lagtingsmedlem til landsstyremedlem** eller lagmand, tager suppleanten sæde i **Lagtinget.**

§ 36. Lagtingsformand

- (1) **Lagtinget** vælger formand og næstformænd.
- (2) **Lagtingsformanden** sidder hele valgperioden, medmindre to tredjedele af **lagtingsmedlemmerne** kræver nyvalg af

§ 37. Tingsamling

- (1) Tinget samles til Olaj efter gammel tradition.
- (2) Tinget fastsætter i sin forretningsorden, hvornår tingsamlingen begynder og slutter.

§ 38. Tingets arbejde

- (1) Tinget fastsætter selv sin forretningsorden, og tingformanden tilrettelægger tingets arbejde.
- (2) Udover tingmændene kan kun lagmanden, landsstyremænd og andre efter formandens samtykke møde og tage ordet på tinge.
- (3) Lagtingsformanden indkalder til møde og bekendtgør dagsordenen. En tredjedel af lagtingsmændene eller lagmanden kan kræve, at der afholdes tingmøde.
- (4) For at et forslag skal være vedtaget på tinge, skal flertallet af tingmændene være mødt. Er der flere for end imod, er forslaget vedtaget.
- (5) Når tinget har debatteret en sag, kan det træffe sine konklusioner i en beslutning.
- (6) Ved tingsamlingens åbning, redegør lagmanden for landets almindelige stilling og de af landsstyret påtænkte foranstaltninger.

§ 39. Udvalg

- (1) Tinget konstituerer sig i udvalg, og repræsentanterne vælges efter forholdstal. Andre tillids erhverv kan vælges i henhold til tingets forretningsorden.

§ 40. Indsigt

- (1) Tingets møder er offentlige. Tingmøder kan frit refereres og udsendes i medier, men de kan lukkes, såfremt det er nødvendigt.
- (2) Lagtingsmænd kan, såfremt det støttes af en tredjedel af tingmændene, afkræve lagmanden eller en landsstyremand en redegørelse om offentlige sager.
- (3) Et flertal i et lagtingsudvalg kan på samme måde afkræve lagmanden eller en landsstyremand en redegørelse om offentlige sager.

præsidiat.

§ 37. Lagtingssamling

- (1) **Lagtinget** samles til Olaj efter gammel tradition.
- (2) **Lagtinget** fastsætter i sin forretningsorden, hvornår **lagtingssamlingen** begynder og slutter.

§ 38. Lagtingets arbejde

- (1) **Lagtinget** fastsætter selv sin forretningsorden, og **lagtingsformanden** tilrettelægger **dets** arbejde.
- (2) Udover **lagtingsmedlemmer** kan kun lagmanden, **landsstyremedlemmer** og andre efter **lagtingsformandens** samtykke møde og tage ordet i **Lagtinget**.
- (3) Lagtingsformanden indkalder til møde og bekendtgør dagsordenen. En tredjedel af **lagtingsmedlemmerne** eller lagmanden kan kræve, at der afholdes **lagtingsmøde**.
- (4) For at et forslag skal være vedtaget i **Lagtinget**, skal flertallet af **lagtingsmedlemmerne** være mødt. Er der flere for end imod, er forslaget vedtaget.
- (5) Når **Lagtinget** har debatteret en sag, kan det træffe sine konklusioner i en beslutning.
- (6) Ved **lagtingssamlingens** åbning, redegør lagmanden for landets almindelige stilling og de af landsstyret påtænkte foranstaltninger.

§ 39. Udvalg

- (1) **Lagtinget** konstituerer sig i udvalg, og repræsentanterne vælges efter forholdstal. Andre tillids erhverv kan vælges i henhold til tingets forretningsorden.

§ 40. Indsigt

- (1) **Lagtingsmøder** er offentlige. **Lagtingsmøder** kan frit refereres og udsendes i medier, men de kan lukkes, såfremt det er nødvendigt.
- (2) Udvalgmøder kan være offentlige.
- [(4)ændres til (2)]**
- [(2)ændres til (3)]**
- [(3)ændres til (4)]**
- (3) **Lagtingsmedlemmer** kan, såfremt det støttes af en tredjedel af **lagtingsmedlemmerne**, afkræve lagmanden eller **et landsstyremedlem** en redegørelse om offentlige sager.
- (4) Et flertal i et lagtingsudvalg kan på samme måde afkræve lagmanden eller **et landsstyremedlem** en redegørelse om offentlige sager.

(4) Udvalgmøder kan være offentlige.

§ 41. Tingmænds privilegier

(1) Ingen kan arrestere en tingmand eller rejse anklage mod ham uden tingets samtykke. Dog kan en tingmand **tages** på fersk gerning.

(2) Tingmænd kan kun med tingets samtykke stilles til ansvar uden for tinget for det, han siger på tinge.

Landsstyret

§ 42. Myndighed

(1) Landsstyret er øverste forvaltningsmyndighed.

(2) Der kan dog ved lov gives bemyndigelse til udvalg, styrelser og råd at træffe endelige forvaltningsmæssige afgørelser. Lagtinget kan ikke vælge medlemmer til disse udvalg, styrelser og råd.

§ 43. Forvaltningsmæssigt ansvar

(1) Landsstyret skal fremme, overholde og udøve denne forfatning og alle **tinglove**.

(2) Lagmanden koordinerer landsstyremændenes virke og fører tilsyn med, at de forvalter deres sagsområder på lovlig og forsvarlig vis.

(3) Lagmanden og landsstyremænd har retligt ansvar for forvaltningen af de sagsområder, som de har fået tildelt.

(4) Sager angående dette retlige ansvar bliver pådømt af et særligt nævningeting. Regler om dette ansvar skal fastsættes i lagtingslov.

§ 44. Valg af lagmand

(1) På den anden dag efter et valg udpeger lagtingsformanden efter samråd med det nyvalgte Lagting en forhandlingsleder til at danne landsstyre. Lagtingsformanden kan fastsætte en tidsfrist, og opnås der ikke et resultat, kan han afholde et nyt samråd og udnævne en ny forhandlingsleder.

(2) Inden 10 hverdage efter første tingmøde efter afholdt lagtingsvalg forelægger sformanden et forslag til lagmand for Lagtinget. Lagtinget skal senest på den 4. hverdag derefter stemme om forslaget. Er der flere stemmer for end imod, er lagmanden valgt. Er der flere forslag til lagmand, afgør tinget, hvilket forslag der først kommer til afstemning.

§ 41. Lagtingsmedlemmernes privilegier

(1) Ingen kan arrestere **et lagtingsmedlem** eller rejse anklage mod **et lagtingsmedlem** uden **Lagtingets** samtykke. Dog kan **et lagtingsmedlem** tages på fersk gerning.

(2) **Lagtingsmedlemmer** kan kun med **Lagtingets** samtykke stilles til ansvar uden for tinget for det, **lagtingsmedlemmet siger i tinget**.

Landsstyret

§ 42. Myndighed

(1) Landsstyret er øverste forvaltningsmyndighed.

(2) Der kan dog ved lov gives bemyndigelse til udvalg, styrelser og råd at træffe endelige forvaltningsmæssige afgørelser. Lagtinget kan ikke vælge medlemmer til disse udvalg, styrelser og råd.

§ 43. Forvaltningsmæssigt ansvar

(1) Landsstyret skal fremme, overholde og udøve denne forfatning og alle **love**.

(2) Lagmanden koordinerer **landsstyremedlemmernes** virke og fører tilsyn med, at **landsstyremedlemmerne** forvalter deres sagsområder på lovlig og forsvarlig vis.

(3) Lagmanden og **landsstyremedlemmerne** har retligt ansvar for forvaltningen af de sagsområder, som de har fået tildelt.

(4) Sager, **som vedrører** dette retlige ansvar, bliver pådømt af et særligt nævningeting. Regler om dette ansvar skal fastsættes i **lov**.

§ 44. Valg af lagmand

(1) På den anden dag efter et valg udpeger lagtingsformanden efter samråd **med partiformændene en forhandlingsleder til at danne landsstyre**. Lagtingsformanden kan fastsætte en tidsfrist, og opnås der ikke et resultat, kan han afholde et nyt samråd og udnævne en ny forhandlingsleder.

(2) Inden 10 hverdage efter første **lagtingsmøde** efter afholdt lagtingsvalg forelægger lagtingsformanden et forslag til lagmand for Lagtinget. Lagtinget skal senest på den 4. hverdag derefter stemme om forslaget. **Stemmer mere end halvdelen af alle lagtingsmedlemmerne imod forslaget, er det forkastet. Ellers er det vedtaget.** Er der flere

<p>(3) Forkaster Lagtinget alle forslag til lagmandsemne fra lagtingsformanden, indkalder formanden igen til samråd efter stk. (1) og fremsætter inden 4 hverdage forslag til lagmandsemne, som Lagtinget afholder afstemning om samme dag.</p> <p>(4) Har Lagtinget efter fire møder ikke valgt en lagmand, udskriver den fungerende lagmand nyvalg til Lagtinget.</p> <p>§ 45. Organisation</p> <p>(1) I landsstyret sidder lagmanden og højst syv landsstyremænd.</p> <p>(2) Lagmanden udpeger og Lagtinget godkender vicelagmand.</p> <p>(3) Lagmanden udpeger landsstyremænd.</p> <p>(4) Lagmanden kan afskedige en landsstyremand og vicelagmand. Såfremt flertallet af alle tingmænd stemmer for, skal lagmanden afskedige en landsstyremand eller vicelagmanden.</p> <p>(5) Såfremt flertallet af alle tingmænd stemmer for, afskediges lagmanden fra sit embede.</p> <p>(6) Afsætter tinget lagmanden, eller anmoder lagmanden om at blive frigjort fra sit embede eller afgår ved døden, arbejder landsstyret som forretningsministerium til en ny lagmand er valgt senest 10 hverdage senere.</p> <p>(7) Når valg er udskrevet, fratræder lagmanden og landsstyret. Lagmanden og landsstyret fortsætter dog som forretningsministerium, til nyt landsstyre er organiseret.</p> <p>§ 46. Sagsområder</p> <p>(1) Lagmanden fordeler landsstyrets sagsområder mellem landsstyremændene. De er ansvarlige for hver sit sagsområde.</p> <p>(2) Lagmanden koordinerer landsstyremændenes virke og indkalder regelmæssigt til landsstyremøde, hvor alle forslag, som skal forelægges Lagtinget, fremlægges.</p> <p>Finansforhold</p> <p>§ 47. Skat</p> <p>(1) Ingen direkte eller indirekte skat kan pålægges, ændres eller ophæves foruden ved</p>	<p>forslag til lagmand, afgør Lagtinget, hvilket forslag der først kommer til afstemning.</p> <p>(3) Forkaster Lagtinget alle forslag til lagmandsemne fra lagtingsformanden, indkalder lagtingsformanden igen til samråd efter stk. (1) og fremsætter inden 4 hverdage forslag til lagmandsemne, som Lagtinget afholder afstemning om samme dag.</p> <p>(4) Har Lagtinget efter fire møder ikke valgt en lagmand, udskriver den fungerende lagmand nyvalg til Lagtinget.</p> <p>§ 45. Organisation</p> <p>(1) I landsstyret sidder lagmanden og landsstyremedlemmer. ["højst syv" bortfalder]</p> <p>(2) Lagmanden udpeger vicelagmand og landsstyremedlemmer. [(2)og (3)omskrives i (2). (4-7) ændres til (3-6))]</p> <p>(3) Lagmanden kan afskedige landsstyremedlemmer og vicelagmand. Såfremt flertallet af alle lagtingsmedlemmerne stemmer for, skal lagmanden afskedige et landsstyremedlem eller vicelagmanden.</p> <p>(4) Såfremt mere end halvdelen af alle lagtingsmedlemmerne stemmer for, afskediges lagmanden fra sit embede.</p> <p>(5) Afsætter Lagtinget lagmanden, eller anmoder lagmanden om at blive frigjort fra sit embede eller afgår ved døden, arbejder landsstyret som forretningsministerium til en ny lagmand er valgt senest 10 hverdage senere.</p> <p>(6) Når valg er udskrevet, fratræder lagmanden og landsstyret. Lagmanden og landsstyret fortsætter dog som forretningsministerium, til nyt landsstyre er organiseret.</p> <p>§ 46. Sagsområder</p> <p>(1) Lagmanden fordeler landsstyrets sagsområder mellem landsstyremedlemmerne. Landsstyremedlemmerne er ansvarlige for hver sit sagsområde.</p> <p>(2) Lagmanden koordinerer landsstyremedlemmernes virke og indkalder regelmæssigt til landsstyremøde, hvor alle forslag, som skal forelægges Lagtinget, fremlægges.</p> <p>Finansforhold</p> <p>§ 47. Skat</p> <p>(1) Skat eller afgift kan ikke pålægges, ændres eller ophæves foruden ved lov.</p>
--	--

<p>lov.</p> <p>(2) Direkte eller indirekte skat eller afgifter kan ikke pålægges for virksomhed, som har fundet sted, inden lovforslag herom var fremsat for Lagtinget.</p> <p>§ 48. Finanslov</p> <p>(1) Landsstyret fremlægger inden Mikkelsdag forslag til finanslov for landet for det kommende år.</p> <p>(2) Bliver finansloven ikke vedtaget inden årsskiftet, skal landsstyret fremsætte forslag om en midlertidig bevilling.</p> <p>(3) Finansloven skal belyse hele landets finansvirksomhed.</p> <p>(4) Alle offentlige udgifter skal have hjemmel i en finanslov eller anden bevillingslov. Dog kan der frem til 31. marts anvises penge af den forrige finanslov for udgifter som er afholdt i det forgangne finansår.</p> <p>(5) Alle offentlige gældsforpligtelser skal have hjemmel i lov.</p> <p>(6) Ved lov kan institutioner lægges udenfor finansloven.</p> <p>§ 49. Tillægsbevilling</p> <p>(1) Tillægsbevilling kan gives ved lov.</p> <p>(2) Når en sag haster, kan Lagtingets Finansudvalg efter forslag fra landsstyret give tillægsbevilling, medmindre en tredjedel af udvalgets medlemmer kræver sagen afgjort ved lov.</p> <p>(3) Tillægsbevillinger, som Finansudvalget har givet igennem året, skal godkendes ved en tillægsbevillingslov senest den 31. december samme år. Landsstyret har pligt til at fremsætte forslag til tillægsbevilling desangående inden 1. december.</p> <p>§ 50. Bevillingsordning</p> <p>(1) Offentlig bevillingsordning skal vedtages som lov.</p> <p>§ 51. Regnskab</p> <p>(1) Landskasseregnskabet skal forelægges for Lagtinget senest seks måneder efter finansårets afslutning.</p> <p>(2) Landskasseregnskabet med revisionens bemærkninger skal inden 1. november forelægges Lagtinget til beslutning.</p> <p>(3) Reglerne i stk. (1) og stk. (2) finder tillige anvendelse på regnskaber hos offentlige</p>	<p>(2) Skat eller afgift kan ikke pålægges for aktiviteter, som har fundet sted, inden lovforslag herom var fremsat for Lagtinget.</p> <p>§ 48. Budget</p> <p>(1) Landsstyret fremlægger forslag til budget for landet for en kommende periode.</p> <p>(2) Lagtinget skal vedtage landets budget, inden indtægter kan modtages og udgifter kan afholdes.</p> <p>(3) I en nødsituation kan udgifter afholdes uden forudgående vedtagelse.</p> <p>(4) Ved lov kan en aktivitet lægges udenfor budgettet.</p> <p>(5) Lån eller kaution, som gældsforpligtiger landet, kan kun fremmes ved lov.</p> <p>[§49 udgår]</p> <p>[§50 udgår]</p> <p>§ 49. Regnskab</p> <p>(1) Når perioden for budgettet er afsluttet, fremlægger landsstyret landsregnskabet offentligt.</p> <p>(2) Landsregnskabet omfatter aktiviteter i landets budget samt aktiviteter, som ved lov er lagt udenfor landets budget.</p>
---	---

<p>institutioner, som har selvstændigt regnskab.</p> <p>§ 52. Revision (1) Tinget vælger lagtingsrevisorer og landsrevisor. Deres virksomhed fastsættes ved lov.</p> <p>§ 53. Landsbank (1) Landsbanken skal forvalte de finans- og økonomisager, som den ved lov er pålagt at forvalte.</p> <p>§ 54. Økonomifond</p> <p>(1) Landets Økonomifond skal sikre forsvarligt forbrug af landskassens særindtægter, og sørge for en retfærdig fordeling af disse indtægter mellem nulevende og kommende generationer. Fonden organiseres ved lov.</p> <p>§ 55. Tilsyn (1) Lagtinget tilser, at landsstyret arbejder i henhold til lov. (2) Lagtinget kan nedsætte kommissioner af tingmænd til at undersøge alment vigtige sager. Kommissionerne er berettigede til at forlange skriftlige eller mundtlige oplysninger såvel af private borgere som af offentlige embedsmænd. Kommissionerne skal, efter at have undersøgt sagen, forelægge en redegørelse for Lagtinget. (3) Kommissionerne kan tillige kræve, at lagtingsformanden udpeger en uvildig undersøgelsesleder eller undersøgelseskommission med fagfolk til at undersøge og udfærdige konklusioner om lagmandens eller en landsstyremands embedsførelse. Disse har ret til at kræve skriftlige og mundtlige vidneforklaringer fra embedsfolk og individuelle borgere. Konklusionerne kan forelægges for domstolene. Såfremt 2/5 af alle tingmænd kræver det, skal lagtingsformanden ligeledes udpege en sådan undersøgelsesleder eller undersøgelseskommission.</p>	<p>§ 50. Revision (1) Lagtinget reviderer og godkender det fremlagte landsregnskab.</p> <p>§ 51. Økonomisk stabilitet (1) En landsinstitution skal arbejde for finansiell stabilitet, forvalte landets likviditet og gæld, samt forvalte de finansanliggender og økonomiske anliggender, som institutionen ved lov er pålagt at forvalte.</p> <p>§ 52. Økonomisk ansvarlighed [Det færøske ord "skynsemi" betyder ifølge den færøske ordbog "fornuft". Her anvendes ordet "ansvarlighed"] (1) En landsfond skal sikre forsvarligt forbrug af landskassens særindtægter, og sørge for en retfærdig fordeling af disse indtægter mellem nulevende og kommende generationer. Fonden organiseres ved lov.</p> <p>§ 53. Tilsyn (1) Lagtinget tilser, at landsstyret arbejder i henhold til lov. (2) Lagtinget kan nedsætte kommissioner af lagtingsmedlemmer til at undersøge alment vigtige sager. Kommissionerne er berettigede til at forlange skriftlige eller mundtlige oplysninger såvel af private borgere som af offentlige embedsfolk. Kommissionerne skal, efter at have undersøgt sagen, forelægge en redegørelse for Lagtinget. (3) Kommissionerne kan tillige kræve, at lagtingsformanden udpeger en uvildig undersøgelsesleder eller undersøgelseskommission med fagfolk til at undersøge og udfærdige konklusioner om lagmandens eller et landsstyremedlems embedsførelse. Disse har ret til at kræve skriftlige og mundtlige vidneforklaringer fra embedsfolk og individuelle borgere. Konklusionerne kan forelægges for domstolene. Såfremt 2/5 af alle lagtingsmedlemmerne kræver det, skal lagtingsformanden ligeledes udpege en sådan undersøgelsesleder eller undersøgelseskommission.</p>
---	--

§ 56. Lagtingets ombudsmand

(1) Til at føre tilsyn med landets forvaltning vælger **Lagtinget Lagtingets** Ombudsmand, som ikke kan være medlem af tinget.

(2) Regler om valg af Lagtingets Ombudsmand og dennes virke fastsættes ved lov.

§ 57. Udenrigsmagt

(1) En landsstyremand har ansvaret for udenrigsanliggender og udenrigstjenesten i forhold til udlandet.

(2) Lagtinget vælger et udenlandsudvalg, som landsstyret skal rådføre sig med i forbindelse med internationale forhandlinger og udenrigspolitiske afgørelser af særlig betydning.

(3) Internationale aftaler skal vedtages af Lagtinget.

Sjette del – Vedtagelse og gyldighed**§ 58. Vedtagelse og gyldighed**

(1) Denne forfatning, samt senere ændringer til den, skal vedtages af tinget, inden folket tager endelig afgørelse ved en folkeafstemning mindst et halvt år senere.

(2) Samtidig ophæves lagtingslov nr. 103 fra 26. juli 1994 om Færøernes styrelsesordning.

(3) Forfatningen, eller ændringer til denne, får gyldighed samme dag, som folket har truffet sin afgørelse.

§ 54. Lagtingets ombud

(1) Til at føre tilsyn med landets forvaltning vælger **Lagtinget et lagtingsombud [en lagtingsombudsmand/-kvinde]**, som ikke kan være et lagtingsmedlem.

(2) Regler om valg af **lagtingsombuddet** og dennes virke fastsættes ved lov.

§ 55. Udenrigsmagt

(1) **Landsstyret** har ansvaret for udenrigsanliggender og udenrigstjenesten i forhold til udlandet.

(2) Lagtinget vælger et udenlandsudvalg, som landsstyret skal rådføre sig med i forbindelse med internationale forhandlinger og udenrigspolitiske afgørelser af særlig betydning.

(3) **Internationale forhandlinger, som kræver Lagtingets deltagelse for at blive udøvet, eller som i øvrigt er væsentlige, skal vedtages af Lagtinget.**

Sjette del – Vedtagelse og gyldighed**§ 56. Ændringer af Færøernes forfatning**

(1) Denne forfatning kan kun ændres ved forslag som er vedtaget ved en folkeafstemning mindst et halvt år efter og højst et år efter, at Lagtinget har taget stilling.

(2) Ordlyden i forslaget, som lægges til folkeafstemning, og regler for folkeafstemningen fastsættes ved lov.

(3) Bliver forslaget vedtaget ved folkeafstemningen, kundgør formanden for valgbestyrelsen forslaget om Færøernes forfatning i det offentlige kundgørelsestedende, så snart resultatet af fintællingen foreligger, og forslaget har da lovgyldighed.

§ 57. Samtykke og gyldighed

Denne lov træder i kraft, når formanden for valgbestyrelsen i det offentlige kundgørelsestedende har kundgjort, at loven er vedtaget ved folkeafstemning, hvor flere er for end imod. Loven anvendes i over ensstemmelse med den gældende forfatningsretlige stilling, indtil der måtte blive truffet beslutning om at oprette Færøerne som en selvstændig stat. § 1, stk. 3, § 2, § 26, §§ 31-50 og §§ 53-55 træder dog ikke i kraft, før end de er sat i kraft ved en

<p>Bemærkninger:</p> <p>§ 25-udvalget, som Lagtinget valgte i december 2008 (lagtingssag nr. 31/2008), og som blev genvalgt i august 2009 (lagtingssag nr. 1/2009) for at udarbejde forslaget til Færøernes forfatning og klargøre det til fremlæggelse for tinget, er nu færdig med sit arbejde.</p> <p>Udvalget har i alt afholdt 26 udvalgmøder. Flere af disse møder har været af en hel dags varighed.</p> <p>Udvalget har som grundlag anvendt alt det arbejde, der hidtil er gjort i forbindelse med Færøernes forfatning.</p> <p>Formålet har været at opnå bred politisk enighed med grundlag i det arbejde, som allerede er gjort, og at formulere et forslag, som er på et tilfredsstillende juridisk niveau.</p> <p>Udvalget har besluttet at anvende korte, overordnede formuleringer for at sikre, at forfatningen bliver smidig og velegnet til at tilpasse sig ændrede forhold. Dette er årsagen til, at der ikke er nogen bemærkninger til de enkelte paragraffer. Udvalget vurderer, at der bør gives plads for, at fortolkningen af de enkelte paragraffer med tiden kan ændres.</p> <p>For at nå dette mål, har udvalget delvis selv arbejdet med forslaget, og delvis arbejdet sammen med lagtingsadministrationen.</p> <p>Herudover har udvalget fået skriftlige redegørelser om forskellige forhold fra sagkyndige, og indkaldt sagkyndige til møder i udvalget.</p>	<p>særlig lov, efter at denne endeligt er vedtaget i henhold til reglerne i § 57 i lagtingslov nr. 103 af 26. juli 1994 om Færøernes styrelsesordning. Samtidig med at de nævnte paragraffer træder i kraft, ophæves lagtingslov nr. 103 af 26. juli 1994 om Færøernes styrelsesordning.</p> <p>§ 58. Overgangsbestemmelser § 27 (1) 2. og 3. pkt og §§ 28, 29 og 30 træder ikke i kraft før end den dømmende magt er blevet til et færøskt sagsområde.</p> <p>Forslaget indeholder ikke bemærkninger.</p>
--	--

<p>Nogle spørgsmål er også behandlet med relevante personer.</p> <p>Udvalget vurderer, at forslaget nu er egnet til fremlæggelse og behandling i tinget, og derefter til folkeafstemning.</p> <p>Det lykkedes at opnå enighed i udvalget om stort set alle paragraffer i loven.</p> <p>Selvom udvalget fremlægger et fælles forslag, er der udvalgsmedlemmer, som under behandlingen i tinget vil tilkendegive sin særstilling til enkelte paragraffer.</p> <p>I Lagtinget, den 27. februar 2010 Poul Michelsen, Sjúrdur Skaale, Helgi Abrahamsen, Hans Pauli Strøm, Høgni Hoydal, Jenis av Rana, Kári á Rógvi, Jaspur Vang, John Johannessen, Jógvan á Lakjuni</p>	
--	--